

Vierde zondag door het jaar A

Sef. 2,3; 3,12-13

1 Kor. 1,26-31

Mt. 5, 1-12a

“Zoekt de Ene, alle nederigen van het land” (Sef. 2,3). De Ene zoeken, God zoeken, zusters en broeders, is iets groots. Het is pure genade, zowel het begin van dit zoeken als de voltooiing ervan. “Zoekt met volharding zijn Aanschijn”, maant ons de psalmist (105,4). Maar hoe moeten we God zoeken? De vele agnosten van onze tijd zeggen dat God, mocht Hij al bestaan, volkomen onkenbaar en onbereikbaar is. “God zoek je niet door het zetten van stappen maar door te kijken naar je verlangen”, schreef Bernardus van Clairvaux (SCt 86,1). Ook al vergist de mens zich in het object van zijn verlangen, het is toch telkens een vingerwijzing naar God. “Onrustig is ons hart”, schreef de heilige Augustinus, “totdat het rust vindt in U, mijn God”. Als we God tot Subject maken van onze meest wezenlijke zoektocht in dit leven, moeten we luisteren naar Gods woorden. Zijn woorden zijn een licht op ons pad en zonder die woorden raken we het spoor vlug bijster. Vandaag spreekt Jezus de woorden van God voor zijn leerlingen. En die leerlingen, dat zijn wij. Die leerlingen zijn allen die willen luisteren, die het woord van God aannemen en het in praktijk brengen.

Om de woorden van God te spreken bestijgt Jezus de berg. Als een nieuwe Mozes zet Hij zich neer op de Sinaï en spreekt met gezag als leraar van alle mensen en alle volken. De berg van de zaligsprekingen is niet zoals de Sinaï van het eerste verbond een woeste rotsmassa die in vuur en vlam staat. Het is een lieflijke heuvel die uitziet op het meer van Galilea, waar de roep van de tortel weerklinkt, waar bloemen groeien in het veld en waar de vijgenboom reeds zijn eerste vruchten draagt. Jezus spreekt Gods woorden in een prachtige atmosfeer van schoonheid, rust en vrede. Want in Hem is de vrede en menslievendheid van God op aarde verschenen.

De negen zaligsprekingen volgens Matteüs zijn een portret van de leerlingen die Jezus voor zich ziet op de berg. De zaligsprekingen zijn een spiegel die toont hoe de gelovigen er in de wereld aan toe zijn. Want de Jezusleerlingen zijn inderdaad arm, hongerig, huilend, gehaat en vervolgd. Dat is de onheilspellende realiteit waarin de leerlingen van de Heer zich bevinden. Maar Jezus ziet deze negatieve situatie als een belofte, omdat Hij ernaar kijkt met de ogen van de Vader en de Heilige Geest. Daardoor wordt de typering van deze negatieve realiteit paradoxaal. God kijkt naar de realiteit met een andere blik dan de wereld doet. Wereldse maatstaven vallen om van zodra je ernaar kijkt met de ogen van God. Wie in de ogen van de wereld uitschot is, is in Gods ogen juist gelukkig te prijzen. Wie weent, mag juichen. Wie zachtmoedig is, bezit het land. Wie hongert en dorst naar gerechtigheid, wordt verzadigd. Wie barmhartig is, ondervindt barmhartigheid. Wie zuiver van hart is, ziet God. Wie de vrede nastreeft, is een kind van God. Wie vervolgd en belasterd wordt, mag zijn naam geschreven zien in de hemel.

Wie de zaken begint te bekijken vanuit God, gaat leven vanuit nieuwe maatstaven. Niets is meer hetgeen het lijkt. Iets van de eindtijd sijpelt reeds door in het heden. Iets van dat oneindigheidsverlangen waar ieder menselijk verlangen naar verwijst, wordt nù reeds vervuld. Waar de mens naar op zoek is, wordt nù reeds gevonden. Het zoeken van God wordt hier en nu beantwoord door een vinden van God, weliswaar nog in een spiegel en in raadsels, maar niettemin reëel. En dat is de basis van alle mystiek. De agnosten hebben ongelijk. Nu reeds kunnen we God werkelijk kennen en ervaren, omdat in het kruis van Christus de verrijzenis onomkeerbaar verdisconteerd zit. Midden in het lijden glanst reeds de verrijzenis, en mét de verrijzenis ook de vreugde van Pasen. Onze menselijke conditie, arm en behoeftig, is de vindplaats van God indien we in het voetspoor treden van Jezus, gestorven en verrezen.

Zoekt de Ene, alle nederigen van het land. Zoek God door te kijken naar je verlangen. In de pijn van de onvervuldheid ligt ook de geheimvolle vreugde het Christusmysterie dat alles in allen vervult. Zalig de leerling die zichzelf in Christus heeft teruggevonden! Zijn geluk is zo groot als God.

br. Gueric Aerden abdij van Prébenoît